

ՆՈՏԱՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՈՃԱԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ABSTRACT

STYLISTIC AND FUNCTIONAL FEATURES OF NOTARY DOCUMENTS

Legal documents play an important role in society. They are designed to regulate the relations between people, organizations and states. Legal relations do not allow ambiguous interpretation, they must be extremely clear and understandable. Special attention is paid to the preparation of related documents. Notary documents have a special place among these documents. The structure of the notary documents in the English language differs significantly from the Armenian-language documents.

In the paper, based on the study of a significant number of notary documents, we seek to analyze and classify the language units on the lexical and syntactic levels specific of the genre in question.

***Key words:** the correlation of law and language, notary documents, Legal linguistics.*

РЕЗЮМЕ

СТИЛИСТИЧЕСКИЕ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ
НОТАРИАЛЬНЫХ ДОКУМЕНТОВ

Правовые документы занимают важное место в обществе, они призваны регулировать отношения между людьми, организациями, государствами и «другими». Правовые отношения не допускают двойного толкования, они должны быть предельно ясными и понятными. В связи с этим особое внимание уделяется составлению сопутствующих документов. Особое место в этих документах занимают нотариальные документы, структура которых на английском языке существенно отличается от

армяноязычных документов. В статье, основанной на изучении значительного количества нотариальных документов, мы стремимся проанализировать и классифицировать языковые единицы на лексическом и синтаксическом уровнях, характерных для рассматриваемого жанра.

Ключевые слова: Право-языковые отношения, нотариальные документы, юридическая лингвистика.

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Իրավաբանական փաստաթղթերը հասարակության մեջ կարևոր տեղ են զբաղեցնում, դրանք նախատեսված են կարգավորելու մարդկանց, կազմակերպությունների, պետությունների և այլոց միջև հարաբերությունները: Իրավական հարաբերությունները թույլ չեն տալիս երկակի մեկնաբանություն, դրանք պետք է լինեն չափազանց հստակ և հասկանալի: Այս առումով հատուկ ուշադրություն է դարձվում հարակից փաստաթղթերի ձևակերպմանը: Այս փաստաթղթերում իրենց ուրույն տեղն ունեն նոտարական փաստաթղթերը, որոնց կառուցվածքը անգլերենում էապես տարբերվում է հայալեզու նոտարական փաստաթղթերից:

Հոդվածում զգալի թվով նոտարական փաստաթղթերի ուսումնասիրության հիման վրա ձգտում ենք վերլուծել և դասակարգել լեզվական միավորները տվյալ ժանրի համար բնորոշ բառային և շարահյուսական մակարդակների վրա:

Բանալի բառեր՝ Իրավունք-լեզու փոխհարաբերություն, նոտարական փաստաթղթեր, Իրավալեզվաբանություն:

Իրավական մարմինների համակարգում հատուկ տեղ է զբաղեցնում նոտարական գրասենյակը: Այն չի պատկանում պետության օրենսդիր, գործադիր, դատական եւ վերահսկողական մարմիններին, այլ գործում է որպես իրավաբանական օգնություն ցուցաբերող քաղաքացիական և իրավաբանական անձանց՝ իրենց օրինական շահերը պաշտպանելու, իրավական վեճերը կանխարգելման նպատակով:

Քաղաքացիների և կազմակերպությունների իրավունքները պաշտպանելու հարցում նրանց իրավական կարգավիճակը ապահովելու համար նոտարները կարևոր դեր են խաղում: Նոտարական համակարգը օրենքի իրականացման գործընթացի կարևոր բաղադրիչն է, առանց այդ իրավաբանական ինստիտուտի քաղաքացիական հասարակության ձևավորումը անհնար է: Նոտարների գործառույթներն իրականացվում են նոտարական իրավական ակտերի տրամադրման միջոցով:

Այս ամենը անհրաժեշտ է դարձնում իրավունքի իրականացման նոտարական ձևի տեսությունը, որպես իրավունքի ընդհանուր տեսության անբաժանելի մաս: Նման տեսության անհրաժեշտությունը պայմանավորված է սոցիալական, հիմնականում տնտեսական հարաբերությունների հիմնական փոփոխությունների և ընդհանրապես իրավական կարգավորման կարևոր տարբերակմամբ:

Նոտարական փաստաթղթերի կառուցվածքը անգլերենում էապես տարբերվում է հայալեզու նոտարական փաստաթղթերից:

Հաճախ նոտարական փաստաթղթերում հանդիպում ենք հակիրճ նախադասությունից մինչև ծավալուն և բարդացված նախադասության, որի բառային ծավալը կարող է հասնել տասնյակից հարյուրավոր բառերի: Ծավալուն և բարդացված նախադասությունների առկայությունը ստիպում է ընթերցողին կենտրոնանալ ավելի շատ բառերի վրա, փորձել դրանք մտապահել՝ այսպիսով երբեմն խճճացնելով նրան: Ստորև ներկայացնենք նման նախադասությունների օրինակներ.

1. Ծավալուն նախադասություններ

The work for which this proposal is submitted is for construction in conformance with the special provisions /including the payment of not less than the State general prevailing wage rates or Federal minimum wage rates/, the project plans described below, including any addenda thereto, the contract annexed hereto, and also in conformance with the California Department of Transportation Standard Plans, dated July, 1999, the Standard Specifications, dated July, 1999, and the Labor Surcharge and Equipment Rental Rates in effect on the date the work is accomplished. /86 բառ/

That if the above bound Contractor, its heirs, executors, administrators, successors or assigns, shall in all things stand to and abide by, and well and truly keep and perform the covenants, conditions and agreements in the foregoing contract and any alteration thereof made as therein provided, on his or their part to be kept and performed at the time and in the manner therein specified , and in all respects according to their intent and meaning, and shall indemnify and save harmless the City/ County of _____, its officers and agents as therein stipulated, then this obligation shall become and be null and void; otherwise it shall be and remain in full force and virtue. /115 բառ/

2. Հակիրճ նախադասություն

Signatures of those executing for the surety must be properly acknowledged. /11 բառ/

3. Բարդացված նախադասություն

I _____ /Name of Officer/, a _____ /Title/ do hereby certify that, pursuant to _____ /Specify the Stipulation, notice or order of court under which the deposition was taken/ the deposition of _____ / Name of Witness/ was duly taken at _____ /Place/ on _____ /Date/ at _____ o'clock _____ m. before me. The said _____ /Name of witness/ was first duly sworn /or affirmed/ by me according to law to tell the truth, the whole truth and nothing but the truth and thereupon did testify as set forth in the above transcript of testimony. The testimony was taken down in my presence stenographically by _____ /Name of Stenographer/ under my direction.

That if the above bound Contractor, its heirs, executors, administrators, successors or assigns, shall in all things stand to and abide by, and well and truly keep and perform the covenants, conditions and agreements in the foregoing contract and any alteration thereof made as therein provided, on his or their part to be kept and performed at the time and in the manner therein specified , and in all respects according to their intent and meaning, and shall indemnify and save harmless the City/ County of _____, its officers and agents as therein stipulated, then this obligation shall become and be null and void; otherwise it shall be and remain in full force and virtue.

4. Կրավորական կառույցների հաճախակի կիրառելիություն

My attorney-in-fact shall have all the powers and duties as set forth in the _____(your state) code, and such powers and duties **are incorporated** by reference as though set forth herein.

Any person dealing with my attorney in fact may rely without inquiry upon his/her certification that this power of attorney **has not been revoked**. Further, in the event that it becomes necessary that a guardian or conservator **be appointed** over my person or estate, I request that the designated attorney-in-fact **be first considered** to serve as such conservator or guardian.

5. Եղանակավորող բաների օգտագործում

This power of attorney **shall** remain in full force and effect and **shall** not be affected by my incompetence, incapacity, or disability, it being my intent that the power granted herein shall continue without interruption until my death, unless revoked by me, or until such time as I am adjudged incompetent or a disabled person by a court of competent jurisdiction

1. Noun +of+noun տիպի բառակապակցություններ

To open accounts in my name at any bank, financial institution, or brokerage firm; to conduct any and all ordinary business at any bank, financial institution, or brokerage firm in which I might have an account of any kind or nature; to write or draw checks upon any of my accounts; to endorse checks, promissory notes, drafts, and/or bills of exchange for collection or deposit; to purchase or sell securities; to waive or to demand notice of protest of all such writings; to settle and adjust my accounts with any bank, financial institution, or brokerage firm; to open and have access to any safe deposit box standing in my name at any bank or financial institution; and to do whatsoever might be necessary and proper to conduct my business affairs with relation to any banking, lending institution, financial institution, or brokerage firm.

2. Կախյալ և անկախ շարահարություն

To collect, ask, demand, sue for, levy, recover, and receive all such sums of money, debts, rents, goods, wares, dues, accounts, and other demands whatsoever, which are or shall be due, owing, payable, and belonging to me by any person or persons, partnership

association, company or corporation whatsoever, and in my name, to give effectual and sufficient receipts, acquaintances, or discharges», «to conduct any and all ordinary business at any bank, financial institution, or brokerage firm», «and for such purposes to give and execute, deliver, and acknowledge mortgages»

6. Անդեմ շարադրանք

If this proposal shall be accepted and the undersigned shall fail to enter into the contract and furnish the 2 bonds in the sums required by the State Contract Act, with surety satisfactory to the CITY/ COUNTY OF _____, within 8 days, not including Saturdays, Sundays and legal holidays.....

7. Անորոշ դերքայի հաճախակի կիրառելիություն

To collect, ask, demand, sue for, levy, recover, and receive all such sums of money, debts, rents, goods, wares, dues, accounts, and other demands whatsoever, which are or shall be due, owing, payable, and belonging to me by any person or persons, partnership association, company or corporation whatsoever, and in my name, to give effectual and sufficient receipts, acquaintances, or discharges.

To adjust, settle, compromise, or submit to arbitration any accounts, debts, claims, demands, disputes, and matters which may hereafter arise between me and any other person or persons, or between my said attorney on my behalf and any other person or persons.

To execute, acknowledge, deliver and cause to be recorded any and all deeds or other writings which may be necessary or desirable for me to execute, including contracts of sale or deeds, conveying title to real estate owned by me or in which I have any interest, present or contingent; and to do, execute and perform all and every other act or acts, thing or things, needful and necessary to be done in and about any premises which I might own or have an interest in, as fully and amply to all intents and purposes as I might or could do if I were personally present and acting. In my name and as my act and deed, to sign, seal, acknowledge, and deliver all such leases and agreements as shall be requisite or proper in the management of my real estate.

Օրենքների լեզուն պաշտոնական լեզուն է, պետական իշխանության լեզուն, որի օգնությամբ այն շփվում է մարդկանց հետ: Այստեղ շարադրման հստակությունը նույնպես շատ կարևոր են:

Օրենքների լեզվին հատուկ է. Խոսքի անհատականացման բացակայություն, շարադրման յուրահատկություն: Օրենքը չի դիմում կոնկրետ մարդու, այլ հասարակությանը, որպես ամբողջության:

Իրավաբանական տեքստերի գործառույթները պարտադրում են առավելագույն ճշգրտություն, որը կարելի է հասնել հիմնականում տերմինների կիրառմամբ՝ ինչպես հայտնի, այնպես էլ նեղ մասնագիտական:

Իրավաբանական փաստաթղթերում հաճախ հանդիպող տերմինները բաժանվում են 3 խմբերի՝

1. «Մաքուր» իրավաբանական տերմիններ-homicide, murder, forge, fine:
2. Առօրյա խոսակցական իրավաբանական բառեր to draw consequences; negotiable; to second the motion:
3. Առօրյա խոսակցական բառեր, որոնց տրվում է իրավական հատուկ ենթատեքստ. the above mentioned, discontinue, provided that, in order to (Alison, 1995):

Իրավաբանական փաստաթղթերի մեկ այլ հետաքրքիր առանձնահատկությունն որոշ փաստաթղթերում էմոցիոնալ բառերի և արտահայտությունների առկայությունն է: Բայց լեզվի այսպիսի հուզական տարրերը (I humbly subscribe, entreat, most humbly, most humble and obedient servant) պաշտոնական խոսքի ոճով կորցնում են իրենց հուզական դերը, դրանք վերածվում են պայմանական դիմելաձևերի, բանաձևերի, խնդրանքների, մերժման, եզրակացության և այլն:

Իրավաբանական փաստաթղթի հիմնական առանձնահատկություններից մեկը նրա ոճական հստակությունն ու դրա ձևակերպման բառացիությունն է: Իրավաբանները և նոտարական փաստաթղթերի թարգմանիչները համարում են, որ

թարգմանելիս պետք է պահպանել ոչ միայն իմաստը, այլև անգլերեն բնօրինակ տեքստի ոճը:

Իրավաբանական փաստաթղթերի թարգմանությունը թարգմանչին դնում է խիստ շրջանակի մեջ՝ ստիպելով հավատարիմ մնալ հստակ ձևակերպումներին և կառուցվածքին: Մա հատկապես կիրառվում է իրավաբանական անգլերենում, որը բնութագրվում է արխայիկ տերմինների առատությամբ և բարձր պրագմատիկայով: Պաշտոնականորեն իրավաբանական անգլերենը բնութագրվում է ոճային ծեսերին խստորեն հետևելու և արխայիզմների կիրառմամբ և, բացի այդ, խիստ կոդավորված ժանրային կառույցներով:

Առօրյա-խոսակցական խոսքին ոչ բնորոշ ձևերի մշտական օգտագործումը ամենակարևոր պայմանն է՝ հաշվի առնելով բառերի և կլիշեների խիստ հաջորդականությամբ օգտագործումը: Կլիշեները նաև օգնում են ձևավորել պաշտոնական ոճը:

Նոտարական փաստաթղթերի կայուն կառույցները կոչվում են շաբլոններ: Դրանք կարելի է թարգմանել հայերեն միայն նույնպիսի շաբլոն ընտրելով: Այդպիսի շաբլոնների օրինակ են՝ ծննդյան վկայականը, մահվան վկայականը, ամուսնության վկայականը, կենսաթոշակի տրամադրման վկայականը, անշարժ գույքի և շարժական գույքի վկայականը /հավելված 1/:

Փաստաթղթերի ոճական տարբերակման ուսումնասիրությունը տեքստի լեզվաբանական տեսության մեջ առաջ է բերել նոր հիմնադրույթներ: Իմաստին և բովանդակությանը նպատակաուղղված՝ տեքստերում լեզվական միավորների կազմավորման նոր հնարներ և նորմեր են հաստատվել: Անգլերենում նոտարական փաստաթղթերում կարելի է հանդիպել այնպիսի ոճական հնարների ինչպես օրինակ՝

1. Աստիճանավորում

I _____ /Name of Officer/, a _____ /Title/ do hereby certify that, pursuant to _____ /Specify the Stipulation, notice or order of court under which the deposition was taken/ the deposition of _____ / Name of Witness/ was duly taken at _____

/Place/ on _____ /Date/ at _____ o'clock _____ m. before me. **The said** _____
/Name of witness/ was first duly sworn /or affirmed/ by me according to law to tell the truth, the whole truth and nothing but the truth and thereupon did testify as set forth in the above transcript of testimony. The testimony was taken down in my presence stenographically by _____/Name of Stenographer/ under my direction.

That if the above bound Contractor, its heirs, executors, administrators, successors or assigns, shall in all things **stand to** and **abide by**, and **well and truly keep** and **perform** the covenants, conditions and agreements in the foregoing contract and any alteration thereof **made** as therein provided, on his or their part **to be kept and performed** at the time and in the manner therein specified , and in all respects according to their intent and meaning, and shall indemnify and save harmless the City/ County of _____, its officers and agents as therein stipulated, then this obligation shall become and be null and void; otherwise it shall be and remain in full force and virtue.

2. Շրջադասություն /inversion/

As required by the Commonwealth of Pennsylvania, I have obtained a bond in the amount of \$10.000 and completed a mandatory basic notary course of study.

I _____ /Name of Officer/, a _____ /Title/ do hereby certify that, pursuant to _____ /Specify the Stipulation, notice or order of court under which the deposition was taken/ the deposition of _____ / Name of Witness/ was duly taken at _____ /Place/ on _____ /Date/ at _____ o'clock _____ m. before me. The said _____ /Name of witness/ was first duly sworn /or affirmed/ by me according to law to tell the truth, the whole truth and nothing but the truth and thereupon did testify as set forth in the above transcript of testimony. The testimony was taken down in my presence stenographically by _____/Name of Stenographer/ under my direction.

3. Բազմաշաղկապություն /polysyndetic construction/

That if the above bound Contractor, its heirs, executors, administrators, successors **or** assigns, shall in all things stand to **and** abide by, **and** well **and** truly keep **and** perform the covenants, conditions **and** agreements in the foregoing contract **and** any alteration thereof made **as** therein provided, on his **or** their part to be kept **and** performed at the time **and** in the

manner therein specified, **and** in all respects according to their intent **and** meaning, **and** shall indemnify **and** save harmless the City/ County of _____, its officers **and** agents **as** therein stipulated, **then** this obligation shall become **and** be null **and** void; **otherwise** it shall be **and** remain in full force and virtue.

Now, THEREFORE, we undersigned Contractor **and** Surety are held firmly bound to the City/ County of _____ in the sum of \$ _____ dollars to be held to said City/County or its certain attorney, its successors **and** assigns, **for which** payment, well **and** truly to be made, we bind ourselves, our heirs, executors, administrators, successors or assigns, jointly **and** severally, firmly by this presents.

4. Փակագծավորում /parenthesis/

Whereas the City/ County of _____ **acting by or through department of Public Works**, has awarded to Contractor _____ **hereafter designated as the “Contractor”**, a contract for the work described as follows:

5. Թվարկում /enumeration/

The work for which this proposal is submitted is for construction in conformance with the special provisions /including the payment of not less than the State general prevailing wage rates or Federal minimum wage rates/, **the project plans described below, including any addenda thereto, the contract annexed hereto, and also in conformance with the California Department of Transportation Standard Plans, dated July, 1999, the Standard Specifications, dated July, 1999, and the Labor Surcharge and Equipment Rental Rates in effect on the date the work is accomplished.**

Official Sample of Signature. Signature verification may be accomplished by submitting a copy of a **driver’s license, passport, social security card, business ID, or other official form or identification** containing the authorized signatory’s signature.

6. Կրկնաբերություն /repetition/

Now, THEREFORE, we undersigned Contractor **and** Surety are held firmly bound to the City/ County of _____ in the sum of \$ _____ dollars to be held to said City/County or **its certain attorney, its successors and assigns**, for which payment, well and truly to be

made, we **bind ourselves, our heirs, executors, administrators, successors or assigns, jointly and severely, firmly by this presents.**

7. Նույնադասություն /parallel constructions/

That if the above bound **Contractor, its heirs, executors, administrators, successors or assigns,** shall in all things stand to and abide by, and well and truly keep and perform the **covenants, conditions and agreements** in the foregoing contract and any alteration thereof made as therein provided, on his or their part to be kept and performed at the time and in the manner therein specified , and in all respects according to their intent and meaning, and shall indemnify and save harmless the City/ County of _____, its officers and agents as therein stipulated, then this obligation shall become and be null and void; otherwise it shall be and remain in full force and virtue.

I, Joe Q. Notary, having been duly appointed and commissioned a Notary Public in and for the Commonwealth of Pennsylvania, do solemnly swear /or affirm/ that I will **support, obey and defend the Constitution of the United States and the Constitution of this Commonwealth and that I will discharge the duties of my office with fidelity.**

8. Տեքստի տրամաբանական կապն ապահովվող շաղկապներ

That if the above bound Contractor, its heirs, executors, administrators, successors or assigns, shall in all things stand to and abide by, and well and truly keep and perform the covenants, conditions and agreements in the foregoing contract and any alteration **thereof** made as **therein** provided, on his or their part to be kept and performed at the time and in the manner **therein** specified, and in all respects according to their intent and meaning, and shall indemnify and save harmless the City/ County of _____, its officers and agents as **therein** stipulated, then this obligation shall become and be null and void; otherwise it shall be and remain in full force and virtue.

Այսպիսով, նոտարական փաստաթղթերը անգլերենում բնութագրվում են իրավաբանական կլիշեների, կայուն կառույցների, արխայիկ բառերի և այլ լեզվական միջոցների ու առանձնահատկությունների առատությամբ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. **Голев Н.Д.** (2000), Юридизация естественного языка как лингвистическая проблема // Юрислингвистика-2. – Барнаул, – С. 8–39.
2. **Губаева Т.В.** (2005), Язык и право. Искусство владения словом в профессиональной юридической деятельности. – М. Изд-во: «Норма Инфа-М». 176 с
3. **Пищальникова В.А.** (2001), История и теория психолингвистики. Ч. 1. М.,
4. **Ушаков А.А.** (1961), О понятии юридической техники и ее основных проблемах // Уч. зап. Пермского гос. ун-та. Юридические науки. Т. 19. Вып. 5. Пермь, - С. 77.
5. **Чухвичев, Д. В.** (2005), Логика, стиль и язык закона // Право и политика. -- № 2. - С. 140-142
6. **Щерба Л.В.** (2004), Языковая система и речевая деятельность. - Изд. 2-е, стереотипное. М.: Едиториал УРСС. — 432 с.

Չարայեւոյան Մարիամ - դասախոս, ԵՊՀ եվրոպական լեզուների և հաղորդակցության ֆակուլտետ, անգլերենի թիվ 1 ամբիոն, էլ. փոստ՝ mariam.karapetyan@ysu.am:

Ներկայացվել է խմբագրություն՝ 16.11.20, տրվել է գրախոսության՝ 23.11.20 - 30.11.20, երաշխավորվել է ԵՊՀ եվրոպական լեզուների և հաղորդակցության ֆակուլտետի անգլերենի թիվ 1 ամբիոնի կողմից, ընդունվել է տպագրության՝ 18.12.20: